

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto IX - št. 134

Ljubljana, ponedeljek, 7. junija 1948

Izhaja vsak dan razen ob petkih

Mesečna naročnina din 45.—

Cena din 2.—

O narodnem posojilu petletnega plana za razvoj narodnega gospodarstva FLRJ

Izjava finančnega ministra zvezne vlade Dobrivoja Radosavljeviča

Beograd, 6. junija. Ob odloku zvezne vlade o razpisu narodnega posojila petletnega plana razvoja narodnega gospodarstva je imel finančni minister FLRJ Dobrivoje Radosavljevič v beograjskem radiu naslednji govor:

Vlada FLRJ je 3. junija izdala uredbu o narodnem posojilu petletnega plana razvoja narodnega gospodarstva FLRJ na podlagi zakona o vsedravnem proračunu za leto 1948. z dne 26. aprila 1948. leta.

S to uredbo se razpisuje po prostovoljnem javnem vpisu narodno posojilo petletnega plana razvoja narodnega gospodarstva FLRJ v znesku treh milijard in 500 milijonov dinarjev.

Država bo vrnila posojilo po zbrani obveznici v času 4 let in sicer 1949. leta 10%, 1950. leta 10%, 1951. leta 20% in četrto leto 60% skupnega zneska posojila, kar pomeni, da bo narodno posojilo petletnega plana razvoja narodnega gospodarstva FLRJ po preteku 1952. l. v celoti povrnjeno.

Za to posojilo bo plačala država 10% letne obresti in sicer 6% kot redne obresti na vsako obveznico, 4% pa bodo šli v fond dobitkov, kjer bo po načrtu zbranja vsaka osma obveznica zadela dobiček od 2000 do 100.000 dinarjev.

Vpisniki posojila bodo po izvršenem vplačilu prejeli obveznico na svoje ime. Nakup in prodaja obveznic sta prepovedana. Osnovna je obveznica za znesek 1000 dinarjev, more pa se vplačati tudi polovica, to je 500 dinarjev, in četrtina, to je 250 dinarjev za mladino brez lastnega zaslužka in za otroke.

Iz tega se jasno vidi, da je to posojilo razpisano pod najugodnejšimi pogoji za vplanike in da je namenjeno najširšim ljudskim plastem. Kaj vplaničnikom omogoča tako ugodno posojilo? In z druge strani, kakšno korist pomeni za skupnost in na podlagi česa more država razpisati takšno posojilo? Z ozirom na to, da je to prvo notranje posojilo v naši osvobodjeni in preroljeni državi, si bo vsekakor marsikdo postavil ta vprašanja, da sploh ne govorimo o sovražnikih naše države, ki bodo z vsemi sredstvi polzkušali, da prikrivajo in spretno izkoristijo vsa sredstva, ki jih država ponuja.

Tako ugodno posojilo so omogočile vse tiste politične in družbene spremembe v naši državi, ki so nastale po zmagovitem zaključku narodno-osvobodilne borbe. Omogočile so ga tudi nove zmage, ki smo si jih priborili z napori in požrtvovalnostjo naših narodov v obdobju borbe za obnovo naše v vojni upuščene dežele. Posojilo so omogočili vsi dosežani uspehi v borbi za izpolnitev petletnega plana, uspehi v graditvi naše države v preteklem 1947. letu in končno uspehi prvih pet mesecev drugega leta naše petletke, uspehi v 1948. letu. Za vplanike tako ugodno posojilo so omogočile vse tiste velike pridobitve, ki so jih naši narodi, združeni v Ljudski fronti pod vodstvom Komunistične partije in tovariša Tita, priborili v času narodno-osvobodilne vojne, kakor tudi v obnovi in mirni graditvi naše države.

Našteli bomo samo nekaj števil, ki razlagajo krepke osnove naših dosežanih uspehov v gospodarski graditvi, na podlagi katerih je mogoče vpis tako ugodnega posojila za vplanike kot posameznike in hkrati za državo. Po besedah predsednika gospodarskega sveta in planske komisije Borisa Kidriča se bo plan industrijske proizvodnje v najširšem pomenu besede, v kar so vsi tisti rudarstvo, proizvodnja električne energije in lesna industrija, povečal v letu 1948, povprečno za 61% v primeri z letom 1947. Gradbeni plan se bo v 1948. letu povečal za 73% v primeri z 1947. letom. V primeri z letom 1939. smo 1946. leta proizvedli 104% električne energije, 1947. že 132%. Proizvodnja premoga je bila 1946. leta 112%, 1947. pa že 153% v primeri z letom 1939. Jekla smo proizvedli 1946. leta komaj 85%, 1947. leta pa že 132% v primeri s 100 leta 1939. Proizvodnja cementa je bila 1946. leta 88,4% in 1947. leta 186% v primeri z letom 1939., proizvodnja stekla pa 1946. leta 103% in 1947. leta 191% v primeri z letom 1939. Sladkorja smo proizvedli 1946. leta komaj 65%, 1947. leta pa 141%, rezanega gradbenega lesa pa 1947. leta 140% v primeri s 100 v letu 1939.

Iz tega je jasno razvidno, kako naraščajo proizvodne sile naše države. Plansko povečanje industrijske proizvodnje je bilo v prvem četrtletju 1948. leta izpolnjeno 100% in po dosedanjih rezultatih v drugem četrtletju ni dvoma, da bo prav tako tudi v planu industrijske proizvodnje v celoti v drugem kvartalu. V 1948. letu znaša po planu narodni dohodek 191,9 milijard dinarjev, medtem ko smo 1947. leta dosegli narodni dohodek 132,9 milijard dinarjev, kar pomeni povečanje v letu 1948. za 44,4%. Vrednost potrošnje znaša v planu za 1948. leto 107% v primeri s 100 v letu 1939. in 86,87% v letu 1947. Vsestranski proračun za leto 1948. je v primeri z izvršitvijo proračuna 1947. leta povečan za 45,2%, če ne upoštevamo lanskega presežka dohodkov nad izdatki.

Neprestani porast vrednosti naše proizvodnje, s tem v zvezi pa tudi povečanje narodnega dohodka vzporedno z ustvarjanjem novih kapacitet in obsežnih investicijskih delih pomeni tisto trdno osnovo, po kateri je mogoče vpisnikom narodnega posojila, delovnim ljudem naše države, nuditi tako ugodne pogoje. S tem bodo delovni ljudje izkazali svoji državi pomembno pomoč, ker bodo tista sredstva najširših ljudskih množic, ki jih bo dalo to posojilo, koristno uporabljena za uspešno in popolno izvršitev investicijskega plana. Država bo z denarjem, ki ga bo dobila po tem posojilu, zgradila nove tovarne, električne centrale in rudnike, s čimer bo povečala proizvodne možnosti naše države, s tem pa bo povečala tudi vrednost proizvodnje ne samo, da bo lahko vrnila ves znesek posojila v tako kratkem roku štiri let, marveč bo plačala tudi tako ugodne obresti. Od skupne investicijske vsote za 1948. leto znaša vrednost posojila 5,25%, kar pomeni, da je mnogo večji del investicij krit s sredstvi vsedravnega akumulacije. Četudi je z druge strani ta procent tako nizek, vendar pomeni znaten prispevek najširših ljudskih množic k usvaritvi investicijskega plana za 1948. leto, v katerem se rešuje osnovna vprašanja vsega petletnega plana.

To posojilo bo znova potrdilo, da je naša država država delovnega ljudstva, v kateri se skladajo interesi posameznika z interesi države, interesi države pa z interesi posameznikov.

Med posojili in dolgotrajne kapitalistične Jugoslavije ter posojilom naše nove države so velike in bistvene razlike. Medtem ko so v stari Jugoslaviji vpisovali posojila in bili lastniki obveznic državnih dolgov bankirji in kapitalisti, fevdalci in veleposelsniki, bodo naše posojilo vpisovali delovni ljudje naše države, predvsem delavci in kmetje, ki postanejo upniki svoje države. Medtem ko so v stari Jugoslaviji posojila za kritje deficita v proračunih služila za izdatke, ki so bili po večini za neproduktivne namene in za prikrivanje inflacije, bo naše posojilo služilo izključno samo za gradnjo novih tovarn, novih proizvodnih sredstev, torej izključno v produktivne namene, in vse to pomeni ustvarjanje pogojev za boljše življenje delovnih množic.

Medtem ko so v stari Jugoslaviji domači in tuji kapitalisti vedno krepkeje zasluževali državo, ki ni mogla niti plačati obresti, kaj šele, da bi vrnila glavnino, čeprav je težo teh posojil po zvišanih davkih neprestano odlagala na najširše ljudske množice, pomeni naše posojilo še krepkejšo povezanost ljudstva in države, krepitve ekonomske moči države, ustvarjanje vedno boljših pogojev za delovne množice in zavorovanje lastne neodvisnosti pred nezmerzanimi apetiti tujih bankirjev in imperialistov.

Medtem ko so v stari Jugoslaviji vpisi posojila, vloge za varčevanje in obveznice, ki so jih prejeli mali vlagalci, pomenili po brezvestni špekulaciji na borzi

samo sleparstvo, naše posojilo onemogoča vsak špekulacijski poizkus, da bi obrestni in dobitke izkoristil ozek krog eksploatatorjev na škodo malih vlagalcev — delovnih ljudi. Vsakdo pozna dejstvo, da so osleparjeni lastniki obveznic vojne škode, po veliki večini kmetje, v času prejšnje vojne, vse izgubili. Država je dajala tisočdinarske obveznice z 2,5% obrestmi. Če takoj v začetku država ni izpolnjevala svojih obveznosti do tega posojila in po ogromni večini so bili delovni ljudje po težkih materialnih okoliščinah prisiljeni prodajati tisočdinarske obveznice po 60 in 70 dinarjev. Ko so prišle te obveznice v roke bankirjem in špekulantom, so ti po svojih ljudeh v vladi dosegli, da je vlada posvetila obveznicam več pozornosti in obveznice so šle na borzi do po 500 din poleg rednih obrestni in dobitkov.

Narodno posojilo petletnega plana razvoja narodnega gospodarstva FLRJ bo še krepkeje vključilo najširše ljudske množice, delavce, kmete, inteligenco, obrtnike in vse poštene ter rodoljubne državljane naše države v graditve socializma ter lepše in srečnejše bodočnosti naših narodov. Narodno posojilo bo pomenilo, da milijoni delovnih ljudi v naši državi tudi s svojimi prihranki sodelujejo v socialistični graditvi razen svojega vsakdanjega truda, ki izpolnjuje svoje planske gospodarske naloge. Prav zato, ker bodo te obveznice last milijonov delovnih ljudi, ker bodo splošno narodne, bodo mnogo pripomogle k hitri izgraditvi naše dežele.

Naša država dosega z vsakim dnem vse večje in večje zmage v ustvaritvi Titovega petletnega plana prav po zaslugi dejstva, da so naše delovne množice, krepko združene v Ljudski fronti, odločne in pripravljene, da premagajo vse težave v borbi za izpolnitev petletnega plana, za zgraditve socializma v naši deželi. Brez dvoma bodo naše ljudske množice najbolj aktivno sodelovale tudi pri vpisu narodnega posojila petletnega plana za razvoj narodnega gospodarstva FLRJ. Da bi pa vpis narodnega posojila uspel na vsej črti, je potrebno, da se naše množične organizacije popolnoma posvetijo pravilni razlagi o pomenu posojila kakor tudi o njegovem pravičnem izvajanju. Prav tako je dolžnost vseh komisij za vpis narodnega posojila, vseh finančnih organov, da se potrudijo in pravočasno izvrše vse tehnične priprave za vpis posojila; te so pa z ozirom na množičnost vpisa tega posojila zelo obširne.

Vlada FLRJ bo s posebnim odlokom predpisala začetek in trajanje vpisa narodnega posojila, s pravilno razlago in pripravi pa je treba začeti takoj.

Za vsakega državljana naše dežele, ki želi našim narodom boljše in srečnejše življenje in ljubi našo novo Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo ter hote pomagati, da hitreje uredimo petletni plan in ustvarimo socializem v naši deželi, je dolžnost, da se odzove pozivu za vpis narodnega posojila.

USTANOVITEV ZVEZNE KOMISIJE ZA VPIS POSOJILA

Beograd, 6. junija. Na podlagi 8. člena Uredbe o narodnem posojilu petletnega plana razvoja narodnega gospodarstva FLRJ izdaja vlada FLRJ naslednjo odredbo o ustanovitvi zvezne komisije za vpis posojila.

Za člane zvezne komisije, ki bodo vodili vpis narodnega posojila petletnega plana razvoja narodnega gospodarstva FLRJ so določene naslednje osebe:

1. Dobrivoje Radosavljevič, 2. Vicko Krstulović, 3. Ivan Gošnjak, 4. Krsto Po-

5. Čana Babović, 6. Vida Tomšič, 7. Ljubčo Arsov, 8. Vlado Simić, 9. Ivo Andrić, 10. Osman Karabegović, 11. Ninko Petrović, 12. Ivan Božičević, 13. Mile Neorčić.

Smart fašizmu — svoboda narod! Predsednik vlade FLRJ in minister za narodno obrambo maršal Jugoslavije:

Josip Broz-Tito
Minister za finance:
Dobrivoje Radosavljevič

Novi češkoslovaški poslanik v Beogradu

Beograd, 6. junija. Novi veleposlanik Češkoslovaške republike Jiri Tajfer, ki je v četrtek prispel v Beograd, je včeraj izročil svoje poverilnice predsedniku Prezidijskega ljudskega skupščine FLRJ dr. Ivanu Ribarju. Izročitvi poverilnic sta prisostvovala sekretar Prezidijske Mile Peruničić in minister za zunanje zadeve vlade FLRJ Stanoje Simić.

Ob izročitvi poverilnic je veleposlanik Jiri Tajfer v svojem govoru naglasil, da se je v treh povojnih letih jasno pokazalo, da je po bratskega sodelovanja, po kateri hodimo, pravilna in koristna za obe državi.

V Prago sta dospeli jugoslovanski folkloristi skupini

Praga 11. junija. (Tanjug.) Danes sta dospeli v Prago jugoslovanski folkloristi skupini »Kočo Racin« in »Ivo Lola Ribar« iz Beograda, ki bosta nastopili na kmetijski razstavi slovenskih držav. Na praški postaji so goste pozdravili predstavniki kmetijske razstave Jan Mikota in dr. Mašić, kakor tudi predstavniki jugoslovanskega veleposlaništva,

Protesti proti obsodbi pisatelja Feigla

Beograd 6. junija. (Tanjug.) GO demokratske fronte Slovencev v Italiji je pismono obvestil Pen-klub v Parizu — Zvezo italijanskih naprednih književnikov o nepravilni sodbi, ki jo je izreklo italijansko sodišče v Gorici nad pisateljem Danirjom Feiglom, odgovornim urednikom glasila slovenske manjšine »Soča« v Gorici. V pismih se opozarja na zatiranje Slovencev, ki ne uživajo enakopravnosti in katerim je onemogočen vsak kulturni razvoj.

Poljsko ljudstvo ogorčeno zavrača papeževo izjavo o reviziji meje Odra-Nisa

Varšava, 6. jun. (Tanjug.) Na Poljskem se vedno bolj širi val protestov in nezadovoljstva zaradi pisma papeža Pija XII. nemškimi škofom, v katerem nastopa proti poljskim zapadnim mejam na Odrni in Nisi.

Književniki, umetniki in znanstveni delavci slenske-dobrowskega okr. senat politične v Gliwicah, študenti Varšave in Wrocława, narodni odbor

IZ DANASNJE STEVILKE:

O narodnem posojilu petletnega plana za razvoj narodnega gospodarstva FLRJ.
Govor Wallacea v radiu.
Mariborske bombažne tkalnice za dvig proizvodnje in znižanje cen. Fizkultura.

Tekmovanja in obveze na čast V. kongresu KPJ V okraju Ilirska Bistrica bodo do kongresa zgradili 12 zadružnih domov

Ilirska Bistrica, 6. junija. Včeraj je bilo zborovanje predstavnikov OF iz vsega okraja. Na zborovanju so po temeljitem razmotranju dosedanjih uspehov in neuspehov na gospodarskem in političnem področju sprejeli in poslali maršalu Titu naslednjo resolucijo:

»Dragi maršal Tito! Predstavniki krajevnih organizacij OF v okraju Ilirska Bistrica pošiljamo s svojega zborovanja Vam in CK KPJ ob sklicanju V. kongresa borbene pozdrave. Slava KPJ je od svojega obstoja vodila najodločnejšo borbo v veliki domovinski vojni za svobodo in nas rešila petindvajsetletnega suženjskega jarma. KPJ je organizirala obnovo našega porušenega podeželja. Obvezujemo se, da bomo za dosego boljšega življenja našega ljudstva napeli vse sile, da bo vsak član OF postal aktiven.

borec za plan, da bomo izpolnili do 21. julija enega osnovnih pogojev gospodarskega in kulturno-prosvetnega dviga naših vasi — zgraditve vseh zadružnih domov v okraju.

Izražamo težnjo in borbena voljo vseh članov OF, da: 1. sprejemamo tekmovanja aktivna OF radgonaškega in trebanjskega okraja; 2. obvezujemo se, da bomo do 21. julija dogradili vseh 11 zadružnih domov, predvidenih v planu našega okraja; 3. delovni polet našega ljudstva bomo izrazili v tem, da bomo zgradili en zadružni dom več, kakor je v planu, to je skupno 12 zadružnih domov; 4. med posameznimi krajevnimi aktivni bomo razvili tekmovanje za čim prejšnjo izgradnjo domov.

Predkongresne obveze Zveze borcev sežanskega okraja

Zavedajoč se zgodovinskega pomena V. kongresa KPJ za bodočnost narodov FLRJ se zaobljubljamo Partiji in tovarišu Titu, da bomo podvojili naše napore ter v predkongresnem tekmovanju dali 20.000 delovnih ur za gradnjo zadružnih domov. V tem času bomo otvorili štiri zadružne domove in dali na gradnjo proge Sežana—Dutovlje delovno brigado, imenovano po junaku majorju Stenku. Razvijati bomo in utrjevali pridobitve narodno-osvobodilne borbe na najzapadnejši meji naše FLRJ.

Zveza borcev okraja Sežana

DELOVNI KOLEKTIVI DRŽAVNIH POSESTEV DIREKCIJE PTUJ NOČEJO ZAOSTAJATI ZA SVOJIMI TOVARIŠI V INDUSTRIJI

Sindikalne podružnice državnih posestev, Ormož, Dornava, Zavrč, Jeruzalem, Podlehnik, St. Janž in Turjšče so na izrednih sestankih, organiziranih v čast V. kongresa KPJ, sprejeli konkretne obveze, ki jih bodo izpolnili v predkongresnem času.

Tako na primer pišejo delavci in delavke državnega posestva Ormož v svoji resoluciji med drugim: »Tudi mi delavci in delavke drž. posestva nočemo zaostajati za delovnimi kolektivi naše industrije. Uredba vlade FLRJ o znižanju proizvodnih stroškov velja tudi za nas. Zavedamo se, da je v našem kmetijstvu še precej zaostalosti, kar bomo morali odpraviti z novimi načini dela, z mehanizacijo in selekcijo. Zato hočemo v tekmovanju na čast V. kongresa:

uvesti v vseh brigadah in desetinah medbrigadno in meddesetinsko tekmovanje; opraviti pravočasno in kakovostno vsa dela na našem posestvu; izvršiti 3780 prostovoljnih delovnih ur pri gradnji zadružnih domov; opravljati vsa dela po normah; s pravilno in pravočasno obdelavo za 10% povečati hektarski donos v letu 1948; kljub

USPEHI SPOMLADANSKE OFENZIVE NA KITAJSKEM

Narodnoosvobodilna armada osvobodila tri milijone prebivalcev

Severni Senci 6. junija. Agencija Nova Kitajska poroča, da je narodnoosvobodilna armada Kitajske zasedla mesti Fangning in Luangping, važni pokrajinski središči okrog 9 km od Cengtaha, glavnega mesta pokrajine Džehol. Z osvoboditvijo teh dveh mest so uničena vsa Kuomintangova oporišča na tem področju, razen mesta Cengtaha.

Po osvoboditvi važnega strateškega oporišča Tajen na železniški progi Tajen—Pukov so oddelki narodnoosvobodilne armade osvobodili ob koncu maja še mesti Fihčeng in Hsintaj.

Po komunikaciji, ki ga je izdal vrhovni štab severovzhodne narodnoosvobodilne armade, je trajala spomladanska ofenziva okoli dva meseca. V tem času je bilo osvobojeno ozemlje, ki meri nad 13.000 km² in na katerem prebiva več kot 8 milijone ljudi. Po teh uspehih nadzoro

ruje severovzhodna armada skoraj celotno železniško progo Cinan—Cingtao, razen predelov ob mestih. Med spomladansko ofenzivo so Cengtajskove čete izgubile nad 85.000 vojakov in tudi osem Kuomintangovih generalov. Razen tega je po uporih v Kuomintangovih oddelkih prešlo na stran narodnoosvobodilne armade 1600 vojakov. Med ofenzivo je bilo osvobojenih 19 mest. Zaplenili so tudi velike količine vojaškega materiala, med drugim 326 topov in tri letala.

Kitajski študenti proti ameriški politiki

Sanghaj 6. junija. (Tass.) Pred tremi dnevi je bilo v Sanghaju množično zborovanje, ki so ga organizirali študenti sanghajske univerze proti ameriški pomoči Japonski. Pred začetkom zborovanja je izkazalo nad 30.000 prisotnih čast milijonem Kitajcem, ki so žrtvovali svoja življenja v vojni proti Japonski.

Nato je stopil na govorniški oder Čan Čun Baj, ki je že pred 42 leti končal študije na sanghajski univerzi. Med navdušenimi pozdravi je dejal: Jasno je, da hočejo ZDA zaslužiti prebivalstvo Azije. ZDA hočejo postati gospodar Japonske, hkrati bi pa rade Kitajce spreminile v japonske sužnje. Popolnoma odobravam študentsko gibanje, je izjavil nadalje Čan Čun Baj, ker je v vsakem pogledu pravično.

Za Čan Čun Bajom so govorili v istem smislu profesorji in študenti drugih univerz, ki so prav tako protestirali proti ameriški politiki na Japonskem.

Odkrita zarota za „zaprtimi vrati“

Pred nekaj dnevi v Londonu — po šestih tednih zasedanja — zastopniki ZDA, Velike Britanije, Francije in držav Beneluxa po napornem in večkrat zelo kritičnem pomirjevanju medsebojnih sporov zaključili konferenco za »zaprtimi vrati«. Vojni hujskači z Wall Streeta in londonskega Cityja ter njihovi sopotniki so za zeleno mizo skovali načrte, kako bi se bolj spustili »v železno zavezo«, razbili Nemčijo v dva dela in v njenem zapadnem delu zavladali kot nekje na Filipinih. Zaprti so se med štiri stene, da bi svetovni demokratični javnosti prikrižili umazane načrte, s katerimi rušijo jaltke in potsdamске sklepe ter oživljajo nemški militarizem. Ti neoficielni razgovori so samo člen v imperialistični politiki, ki se kaže v sklepanju »svete aliance«, »zapadnega bloka«, bruseljskega pakta in podobnih načrtov.

Zunanje ministertvo ZDA je ob zaključku teh »neoficielnih razgovorov« objavilo komunikate, v katerem je izrazilo zadovoljstvo nad doseženimi uspehi in hvaležnost ameriškega ambasadorja v Londonu Douglasu zaradi njegove »spretosti in potrpežljivosti« na »dolgih in težkih« sejah. S temi besedami je zunanje ministertvo ZDA kot poslušni instrument ameriških monopolov izreklo priznanje ameriškega monopola izreklo priznanje Douglasu, ki je spretno krotil tekme ameriških denarnih mogotcev, predvsem francoske, in pripravil teren za še bolj svobodno uresničenje militarističnih in gospodarskih načrtov v Nemčiji in predvsem v Porurju.

Komentarji v zapadnem tisku ugotavljajo težak poraz francoske zunanje politike z ministrom Bidaultom na čelu. Kljub temu, da je Bidault vztrajno opozarjal svoje kolege pri zeleni mizi na »previdno in počasno« reševanje nemškega problema, ni mogel pred javnostjo prikrižiti izdajalske vloge, ki jo je odigral. Bidault se je že pred meseci izkazal za glasnika razbijačev mednarodnega sodelovanja, ko je šel proti volji francoskega ljudstva v Turin proglasiti predlog zapadnih sil o izročitvi Trsta Italiji. V Londonu pa je brez predskodov prodal interese lastnega ljudstva in pomagati oživljati nemško agresijo — topot pod komando Wall Streeta — ki je bila od nekaj neizprosne sovražnik svobode francoskega ljudstva. Prazna tolažba, da bo bodoča zapadna nemška vlada urejena po federalnem sistemu in da bodo ameriške čete ostale v Nemčiji tako dolgo, dokler ne bo »zagotovljen mir v Evropi«, ne pomeni za francosko ljudstvo ničesar. Izdajstvo je kljub temu očitno. Naletelo je na močan odpor francoskega ljudstva in celo francoskega desničarskega tiska, ki ugotavlja, da so za zaradi klavne politike Quai d'Orsay-a zamajali stolčki Schumanove vlade.

Kakor pišejo zapadni listi, bo do 1. septembra sklicana zapadno-nemška ustavodajna skupščina. Na konferenci je bil dosežen tudi sporazum o kontroli Porurja, kjer bo s pravico treh glasov sodelovala celo Nemčija. »Kontrolni organ« Porurja ne bo upošteval »veta« vojaških guvernerjev. Z drugimi besedami povedano, ameriški imperialisti bodo neomejeno zavladali v triconiji in Porurju ter bodo zapadno Nemčijo in »ustavodajno skupščino« uporabljali za vojnoujejaško politiko proti Sovjetski zvezi in demokratičnim državam. Sklepe konference bodo v kratkem predložili v ratifikacijo vladam, katerih odposlanci so sodelovali v Londonu. Na ta način hočejo ameriški imperialisti dobiti oficijelno priznanje za neomejeno diktaturo.

Brezobzirno ravnanje ameriških imperialistov, ki teptajo celo interese zvestih satelitov, pa dokazuje hkrati tudi njihov strah pred svobodoljubnimi silami v svetu. Dolarski mogotci si sami trgajo maseko iz obraza in se prikazujejo v vsej goloti. Konferenca v Londonu in separatični načrti v Nemčiji, s katerimi hočejo neomejeno zavladati v zapadni Nemčiji, kažejo imperialistično bistvo Wall Streeta. Dušiti hočejo vse poskuse demokratizacije Nemčije in z orožjem ščititi svoje kapitalistične interese.

Prav v dne, ko je wallstreetški zapovnik Douglas za zaprtimi vrati diktiral svojim vazalom, so množice nemškega ljudstva odločno krenile v borbo za enotno, demilitarizirano in demokratično Nemčijo. V evropski okupacijski coni je 86% volivcev glasovalo za enotno Nemčijo. Celotno v zapadnih conah, kjer so okupacijske oblasti proglasile referendum za ilegalnega in so anglo-ameriški in fran-

GOVOR WALLACEA V RADIU

Milijoni Američanov bodo glasovali za novo stranko in politiko miru

New York, 6. jun. (Tass) Kandidat tretje stranke za predsednika ZDA Wallace je izjavil 5. junija v intervjuju v radiu, ki so ga prenašali po vsej deželi, da se ameriško-sovjetska nasprotnost dajo rešiti tako, da ne bi bilo treba žrtvovati katera koli ameriška načela ali državne interese. Wallace je naglasil, da ne bo odklonil podpore Komunistične partije ZDA in je obsodil Mundtov zakonski načrt.

Predstavniki radijske družbe »Columbia« Marow je vprašal, če obstoji možnost, da bi se Wallace odpovedal udeležbi v borbi za položaj predsednika ZDA. Wallace je odločno odgovoril, da se ne namerava odreči delovanju za novo napredno politično stranko.

»Volivci«, je izjavil Wallace, »stoje pred izbiro med programom miru in politiko republikancev in demokratov, ki nas pelje v vojno. Na bližnjih volitvah — je nadaljeval Wallace — bomo dobili glasove tistih, ki so siti opozovanja, kako se demokrati in republikanci združujejo, da bi odobrili protidelaško zakonodajo, razveljavili zakone o državljanjskih pravicah in odgledali izvedbo ukrepov za izboljšanje sistema ljudskega izobraževanja ter zaščite ljudskega zdravja in socialnega zavarovanja, pri tem pa mečejo milijarde dolarjev za oboževanje. Milijone ljudi — je zaključil Wal-

lace, ki se danes boje odkrito izraziti svoje mnenje, bo glasovalo za novo stranko.«

Ameriški pisatelji in umetniki proti Mundtovemu zakonu

New York, 6. jun. (Tass) Na seji ured. naprednega mesečnika »News Week«, ki se je udeležilo nad 1000 oseb, so številni ugledni pisatelji, umetniki in skladatelji, med njimi črnski pevec Robeson, dramski pisatelj Loysen in pisatelj Fast, nastopili proti Mundtovemu zakonskemu načrtu. Loysen je ta zakonski načrt obsodil kot ofenzivo proti kulturi. Fast je izjavil, da je treba pristaše zakonskega načrta odstraniti z narodne pozornice kot »nepotrebne ljudi«.

Zaradi vedno večjega nasprotovanja Mundtovemu zakonskemu načrtu po vsej državi, so bili nekateri konservativni časopisi prisiljeni nastopiti proti njegovemu sprejemu. Celo časopis »Wall Street Journal« poziva kongres, naj na sedanjem zasedanju ne sprejme Mundtovega zak. načrta.

»Daily Worker« pravi, da se je večje število senatorjev — demokratov iz države Colorado, Pensilvanija, Florida, New Mexico in drugih izjavilo proti Mundtovemu zakonskemu načrtu.

POLOZAJ V PALESTINI

Mednarodna zveza političnih preganjancev zahteva prekinitev vojne

Varšava, 6. junija (Tanjug). Izvršilni odbor mednarodne zveze bivših političnih priporočnikov je poslal generalnemu sekretarju OZN Trygve Lieu brzojavko, v kateri zahteva, naj OZN izda v korist miru in varnosti na svetu odločne ukrepe, da bo vojna v Palestini takoj prenehala.

Boji še vedno trajajo

Jeruzalem, 6. junija (Reuter). Boji v Jeruzalemu se neprestan nadaljujejo. Zidje so včeraj napadli staro mesto. United Press poroča iz Amana, da so Zidje na odseku univerze in bolnišnice Hadase ponudili premirje.

Na srednjem bojišču so židovske čete po dolgih bojih zasedle kraj Kakun. V teh bojih je padlo 200 iraških oficirjev in vojakov.

Egiptovska letala so bombardirala židovsko naselbino Gam Jafin.

Vrhovno poveljstvo židovskih čet je danes sporočilo, da so židovske sile zasedle mesto Jibna, 14 milj južno od Tel Aviva.

Hitlerjevi oficirji v arabski vojski

Tel Aviv, 6. jun. (AFP) General Eichmann, ki je služil med vojno v oddelkih za iztrebljanje pod Hitlerjevim poveljstvom, je sedaj v Kairu, kjer je organiziral posebni štab nemških oficirjev za sodelovanje z Arabci. Prejšnji teden je dospelo 28 nemških oficirjev, ki so se borili v Rommlovem zboru, pozneje pa bili kot ujetniki internirani v Egiptu, v Nubisu in se stavilo na razpolago arabskemu štabu.

Italijanski komunisti vodijo na sindikalnih volitvah

Rim 6. junija. V zadnjem tednu so komunisti odnesli pomembne zmage na sindikalnih volitvah v posameznih delavskih zvezah. V občini Montalpine v bližini Siene je od 3495 delavcev-volivcev glasovalo 3143 za komunistične kandidate, samo 71 pa za demokristjane, 219 za socialiste, za Saragatove desna socialiste le 7 delavcev. V mestu Cale Val d'ELsa so delavci na volitvah delegatov za kongres delavske zbornice oddali 467 glasov za komunistične delegate, 38 glasov za socialistične in 80 za kršč. demokrate. Na volitvah za notranjo komisijo to-

bačne tovarne v Barliju je od 1232 delavcev dalo 633 svoj glas za komunistične delegate.

INFLACIJA V FRANCIJI nezadržno narašča

V ekspezoju o finančnem položaju je francoski finančni minister René Mayer izjavil pred finančno komisijo narodne skupščine, da znaša letošnji računski primanjkljaj Francije 40 do 50 milijard frankov. Proračun za obnovo in izgraditev za druge polovice t. l. ima primanjkljaj 95 milijard frankov.

Po podatkih, ki jih je objavilo francosko ministertvo za narodno gospodarstvo, je indeks cen narasel samo v letošnjem maju za 6%. Indeks cen na debelo predmetov za prehrano se je dvignil od 1590 v mesecu aprilu na 1702 v mesecu maju, indeks industrijskih predmetov pa v istem času od 1520 na 1604. To je največji dvig v letošnjem letu. Zabeležili so tudi veliko število stetažev. Samo v maju je bilo proglašanih 173 sodnih stetažev. V trgovskih in industrijskih podjetjih, razen tega so tudi številna drobna podjetja ustavila delo, o čemer statistika sploh ne govori.

Medtem ko se cene narasle, pa je kupna moč delovnih množic in srednjih slojev padla od začetka leta do danes za 20 do 30%.

coski policisti s pendreki pretepalii udeležence glasovanja ter zapirali funkcije, so se množice udeležile glasovanja. V samem Porurju, kjer hočejo anglo-ameriški imperialisti oživiti in dvigniti težko vojno industrijo, je pod največjimi pogoji glasovalo 150.000 Nemcev proti razbijačkim načrtom.

Nemško ljudstvo s referendumom odklanja Churchillovo navodilo, »da je treba oživiti staro slavo nemške rase«, kakor tudi »zapadno demokracijo« in Marshallov načrt. Množice nemškega ljudstva se postopno vključujejo v borbo proti razbijačim in netilem nove vojne ter v močeno fronto vseh svobodoljubnih sil v svetu, katerih razmahata tudi umazani načrti, ekovani za »zaprtimi vrati«, ne bodo mogli ustaviti.

Bes monarholaštev dokazuje njihovo slabost

Radijska postaja Svobodne Vrtilje je prenašala članek Nikosa Zahariadisa, ki se glasi:

Začasna demokratična vlada Svobodne Grčije je na svoji seji 30. maja obravnavala notranji položaj v državi. Upoštevajoč zadnja mednarodna trenja pri utrditvi miru, je smatrala za svojo dolžnost, da tudi sama prispeva, kolikor je v njeni moči, k uspehu teh naporov. Naše ljudstvo, ki se bori neprestano že osem let, si varjetno bolj kakor vsako drugo ljudstvo želi, da bi se država pomirila, da bi lahko začeli s svobodno demokratično obnovo in ureditvijo.

Vlada svobodne Grčije je v namenu, da bi izpolnila to globoko željo ljudstva, izjavila, da bo sprejela vsako pobudo, ki bi doprineela k vzpostavitvi miru, demokratičnemu redu, narodni samostojnosti in neodvisnosti v naši državi.

Ta predlog ima svojo zgodovino. Pred več meseci se je začela kristalizirati ta zamisel v določenih zapadnoevropskih političnih krogih. Tudi atenska klika je že zdavnaj izjavila, da se v teku akcije, katerih pobuda prihaja, kakor je izjavila, iz demokratičnega tabora. Dodati moramo, da so določeni politični činitelji, ki so v zvezi s atensko kliko, napravili

v tej smeri že konkretne priprave — zahtevali so stik z našo vlado, iskali so možnosti za razgovore in sporazum. To je zahteval kritični položaj, ki je nastal v Grčiji tako za monarholaštev, kakor tudi za njegove pokrovitelje. Gospodarsko-politična in vojaška kriza, ki jo preživlja monarholaštev, je dosegla danes meje moralnega razpada. Zadnji meseci vojaških operacij naših nasprotnikov dokazujejo še bolj očitno in otipljivo, da monarholaštev ni mogoče vsiliti z orožjem. Od tod izvirajo samoprevare, ki so jih Američani, Angleži ter razni Tealdrisi in Sofulisi gojili tako intenzivno od konca prejšnjega leta naprej — da je zlom demokratične armade Grčije baje vprašanje nekaj mesecev. Operacije v Rumeliji so razpršile še zadnja taka upanja.

Moralna kriza v monarholaštevni taboru je vedno hujša. Med vojniki in člani »narodne garde« se kaže vedno intenzivnejše dvom in strizenje. Izgleda, da priznava to tudi šef morilcev Cakalotos, ko slavno izjavlja, čeprav ga nihče ni vprašal, da je morala vojske sedaj na taki višini, na kakršni še nikoli ni bila. S tem hoče Cakalotos popraviti generala Manidakisa, ki je nasprotnega

mišljenja. Toda danes se vojniki in člani »narodne garde« zanimajo za vprašanje: za kaj se borimo? Za kaj prelivamo svojo kri? Odgovor vsiljujejo vedno jasneje in bolj spontano same izkušne vojniki in člani »narodne garde«, ki jih plačujejo s svojimi življenji in s svojo krvjo. Bore se za tuje koristi, ker to žele tuji in atenski bogataši. Njihova kri teče za to, da bi gospodarji v Atenah kradli in puštočili.

Da bi se uprli temu stanju, ki je znak razpada in razsula, se poslužujejo monarholaštev in njihovi pokrovitelji, ker ne morejo več v vojni zlomiti demokratične armade, dveh sredstev. Eno sredstvo je teror: puštošijo, iztrebljujejo, ubijajo, skrušijo padle, izsiljujejo, uničujejo v mestih in vaseh starčke, otroke in ženske. Ta njihov teror prekaša celo najgusnejše fašistične zločine. Ker ni spremljan z zmagami, vpliva še bolj razkrajajoče na vojnike in člani »narodne garde«. Teroristični bes ne dokazuje moči, ampak slabost monarholaštev. Monarholaštev se poslužuje še drugega sredstva — prevar in laži. Tako med svojimi oboževanimi silami, kakor tudi med prebivalstvom, sistematično seje in razširja podobne glasove: nastopil bo mir, vojne bo konec, partizani ne morejo več vzdržati, pripravijo se med seboj, Markos ni zadovoljen z Zahariadisom, komunisti iščejo kompromis, prisojijo za premirje, če čez nekaj mesecev bomo izvedli volitve.

PRED »TEDNOM MATERE IN OTROKA«

Sestanek izvršnega odbora AFŽ Jugoslavije

Beograd, 6. junija. V zvezi z naloga-mi, ki so jih sprejelo žene na drugem sestanku Izvršnega odbora AFŽ, je bilo v petek v Centralnem odboru AFŽ pod predsedstvom tov. Vide Tomšičeve posvetovanje odbora »Mater in otroka« pri Centralnem odboru AFŽ in voditeljev sekcij »Mater in otroka« pri glavnih odborih AFŽ v vseh ljudskih republikah.

Udeleženci sestanka so ugotovili, da položaj otroške zaščite ni zadovoljiv, da zaostaja za splošnim razvojem naše dežele. Velik del odgovornosti za to stanje nosijo tudi organizacije AFŽ zaradi nezadostne trdnosti in vztrajnosti pri delu ob teh problemih.

Zaradi tega so razpravljali prav posebno o vseh oblikah AFŽ v tesni zvezi z delom zdravstvenih in prosvetnih organov ljudske oblasti v borbi proti nezdravim predodkom, ki škodujejo zdravju in razvoju naših otrok, kakor tudi v borbi proti visoki umrljivosti naših otrok v času poletne driske. Razpravljali so o načinu sodelovanja AFŽ pri ustanavlja-

nju domov za nego otrok delovnih mater, o borbi za višji nivo teh domov, kakor tudi o načinu sodelovanja žena s šolo in pionirsko organizacijo zaradi enotne vzgoje naših otrok. Razpravljali so o načinu, kako bi se žene seznanile s svojimi zakonskimi pravicami in dolžnostmi, kakor tudi o tem, kako bi bilo treba poučiti žene, da bi uporabile te svoje pravice in odpravile nepravilni odnos do žene in matere (posebno nezakonske matere).

Na posvetu so se pogovorili tudi o vlogi organizacije AFŽ v proslavi »Tedna otroka« in poudarili, da uspeh tedna mnogo zavisi od tega, kako bodo pri tem sodelovale članice AFŽ v odborih »Tedna otroka«, kakor tudi odbori in vse članice AFŽ. Prav tako je v glavnem odvisno od odbora in članice AFŽ, ali bo »Teden otroka« vsem našim strokom zares nepozabni teden veselja in radosti. Centralni odbor je vsaki ljudski republiki tistemu okrajnemu odboru AFŽ, ki se bo najbolj potrudil, da bo dobil »Teden otroka« gornjo podobo.

V dravogrjskem okraju bodo uredili pet otroških igrišč in čakalnice za matere in dojenčke na postaji

V murskosoboškem okraju bo v »Teden matere in otroka« več zdravstvenih predavanj, kulturnih prireditev in razstava v Murski Soboti. Poleg tega bodo množične organizacije zbrale denarna sredstva za počitniško kolonijo, kamor bodo sprejeti socialno in zdravstveno najbolj potrebni otroci iz mesta in s po-deželja.

Za nadzor nad otroki brez staršev bo organizacija AFŽ določila deset najboljših aktivistik. Dvajset otrok brez staršev pa bo dobilo svoje skrbnike. Socialno-zdravstveni sveti bodo poskrbeli tudi za zaščito kmečkih otrok, ki so podhranjeni in zapušteni.

V ljutomerskem okraju bodo socialno-zdravstveni sveti (SZS) že do Tedna preskrbeli deset novih otroških obklovalk. Poleg predavanj in kulturnih prireditev bodo organizirali tudi osem razstav. RK bo med svojimi člani in učitelstvom izvedel tekmovanje za obširno akcijo, da starši ne bodo več dajali otrokom alkoholnih pijač.

Tudi okrajni SZS v Ptujju bo v tem tednu aktiviziral množične organizacije za sodelovanje pri zdravstvu, socialnem skrbstvu in vzgoji mladine v okraju. Skušal bo dobiti vsaj 50 dobrih obklovalk, saj se dosedanje, z izjemo desetih žena, niso zavedale svojih dolžnosti.

V dravogrjskem okraju množične organizacije sodelujejo pri pripravah za »Teden matere in otroka«. Med drugim bodo v industrijskih krajih organizirali zdravniške preglede šolske in predšolske mladine ter vzgojno in zdravstvena predavanja. Uredili bodo pet otroških igrišč in čakalnice za matere in dojenčke na

železniški postaji v Dravogradu. Poleg tega bodo do konca junija vsi otroci brez staršev imeli svoje skrbnike.

V Celju bodo pripravili tri otroške sejme, otvorili bodo dve materinski posvetovalnici in dve otroški igrišči. Na programu sta poleg ostalih prireditev tudi dve kinopredstavi in fizikturni nastop. V okraju Celje-okolica bodo razširili mrežo otroških obklovalk na vsako vas. Otvorili bodo materinsko posvetovalnico, otroško igrišče in patronat nad domom mladine v Vranskem in DID-om v Laškem.

SZS v moztarskem okraju bodo izvedli več socialnih akcij in pripravili pet otroških sejmov. Množične organizacije bodo poskrbele za otroška igrišča v Pesem in Velenju, sindikati pa so se vezali, da bodo v Mozirju ustanovili dom za učence v gospodarstvu.

V trboveljskem okraju bodo v »Teden matere in otroka« poglobili akcijo za zaščito žene v produkciji, ugotovili bodo pomanjklivosti v zdravstveni zaščiti družin, šolske in zaposlene mladine ter prevzeli obveznosti za izboljšanje. Poskrbeli bodo tudi za družinske izselencev in repatriirancev, ki se ponekod bore s s'anovaljskimi vorašanji in pomanjklivim znanjem slovenščine. V samem Tednu pa bodo v okraju priredile, predavanja, izlete, v Trbovljah pa otroški sejem in razstava.

Okraj Poljčane bo imel 16 kulturno-prosvetnih prireditev in predavanj o pomenu »Tedna matere in otroka«. Nad domom Idrine in dela in diškim internatom v Slovenski Bistrici bo proglašen patronat.

Celovski škof zahteva odstranitev spomenika padlim partizanom

Ogorčeni protesti koroških Slovencev proti nacističnemu stališču nemškega škofa

Dunaj, 6. junija. (Tanjug) Zveza borcev bivših partizanov Koroške, Zveza prisiljeno izseljenih koroških Slovencev in Zveza koroških internirancev so poslale včeraj škofskemu ordinariatu v Celovcu oster protest proti zahtevam, da se odstrani spomenik padlim partizanskim borcem v St. Rupertu pri Velikovem, ali pa da se iz spomenika odstranijo besede »Borcem za svobodo, padlim v boju proti fašizmu«.

V protestu je med drugim rečeno, da pomeni ta zahteva škofskega ordinariata v Celovcu neizpodbitni dokaz, da nima ordinariat nikake pietete do padlih borcev, ki so žrtvovali življenje za svobodo svoje domovine in vsega Sloveštva. Poleg tega pa ta zahteva jasno dokazuje sovražno stališče škofskega ordinariata do vsega slovenskega prebivalstva na Koroškem. Na koncu protesta je rečeno: Z ogorčenjem in gnusom protestiramo v imenu vsega slovenskega prebivalstva

Koroške in v imenu vseh žrtev fašizma proti ravnanju škofskega ordinariata v Celovcu.

»Voix ouvriere« o koroškem vprašanju

Bern, 6. junija (Tanjug). Ob razgovorih za sklenitev mirovne pogodbe z Avstrijo in ob zahtevi Jugoslavije po priključitvi Slovence Koroške, piše švicarski časopis »Voix Ouvriere« med drugim: »Jugoslovanske zahteve so popolnoma upravičene. Ozemlje, ki ga zahteva Jugoslavija, sestavljajo slovenski kraji, prebivalstvo pa govori slovenski jezik. Še več, to je edina dežela v Avstriji, v kateri se je ljudstvo z orožjem v roki borilo proti nacistom. Zato je popolnoma naravno, da so po končani vojni zahtevali koroški Slovenci priključitev k svoji domovini Sloveniji.«

Časopis poudarja, da je stališče zapadnih sil pri razgovorih popolnoma jasno dokazalo, da imajo namen čim dalje obdržati svoje čete v Avstriji.

To je vzrok, zakaj atenska klika od časa do časa govori o sporazumu, o predlogih, o kompromisu, in to je vzrok, zakaj pripravljata na to našo vlado. S temi pripravami hoče v svojih vrstah obdržati moralno, ki vedno bolj pada in se približuje razsulo. In zato časna demokratična vlada Svobodne Grčije izjavlja, odgovarjajoč željam vsega ljudstva, kakor tudi vsega človeštva, da bo sprejela vsako pobudo, ki bi prispevala k vzpostavitvi miru v Grčiji. Ker se boji odmeva, ki ga bo doživel ta predlog predvsem pri vojniki in člani »narodne garde«, je začel monarholaštev histerično kričati: gre za manever, gre za slabost demokratične armade Grčije. In te kritike ponavlja radio London ter »Glas Amerike«.

Začasna demokratična vlada je izjavila, da je pripravljena sprejeti vsako pobudo, ki bi prispevala k temu, da bi Grčija našla svoj mir. Toda samo pod enim pogojem: da se brez vsakega pridržka zavaruje demokratično življenje ljudstva, da se brez vsakršnega koli tujega vmešavanja utrdi narodna samostojnost in neodvisnost, da grško ljudstvo samo in svobodno odloči o svoji usodi. Bolj pošteno in demokeljerne poteze ni bilo mogoče napraviti, ker ni stvar, ki bi danes bolj odgovarjala koristim ljudstva in države. Z grške strani pa bi znatno pripevali k utrditvi svetovnega miru, ki ga žele vsi narodi. Monarholaštev se tega vedno bolj boji trepetati in zavstavlja vse sile, da bi preprečil razsulo.

Privrženost časne demokratične vlade stvarni miru, demokracije in neodvisnosti, njena izjava, da more in mora samo ljudstvo razčistiti naše notranje vprašanje, dokazujejo njeno moč in zaupanje v ljudstvo.

Mir želi vse ljudstvo, predvsem ga pa žele vojniki, člani »narodne garde« in njihove družine. Predvsem mi mir predlagamo njim. Dejstvo je, da monarholaštev in ameriški imperialisti ne žele nikakršne miru. Če danes dajejo demagoške izjave in obljube o volitvah itd., delajo to, da bi pridobili na času. Stvar hočejo zavleči do novembra, do ameriških volitev, ker upajo, da bodo po volitvah Američani poslali vojsko, ki jih bo baje potegnila iz blata.

Toda vsaka kaplja grške krvi, ki se je prelila v ta namen, se preliva zaman. Čim prej bodo to razumeli vojniki in člani »narodne garde«, toliko prej bo moral atenska klika upoštevati voljo ljudstva, toliko prej bo do tega prišlo, kolikor bolj hitro se bodo prebudili vojniki in člani »narodne garde«, ter kolikor bolj odločno se bo borila demokratična armada proti monarholaštvu. Ko bomo dejanske razbili monarholaštevne samoprevare, ko bomo vojakom dokazali, kaj je danes edina korist države, potem bomo napravili odločne korake za mir. Če pa hočemo to doseči, moramo biti močni. Zato ostaja bolj kakor kdaj koli doslej naše geslo: »Vsi k orožju, vse za zmagoto«

Mariborske bombažne tkalnice za dvig proizvodnje in znižanje cen

V mariborskih bombažnih tkalnicah so bila pod prejšnjim saboterskim ravnanjem...

Treba pa je bilo rešiti tudi vprašanje pomanjkanja delovne sile, ki je postalo čedalje bolj pereče.

Novica je podzvala. Obratovodja Orešič se je s Preacom lotil načrta reorganizacije tkalnice B.

Sele tedaj se je v polni meri pokazal uspeh sobotne noči. Vse tkalke so hotele delati na šestih strojih.

Prej namreč ni delalo v vsaki izmeni od 30 do 40 strojev, ker ni bilo dovolj

delovne sile. Zdjaj pa so ti stroji venomer zasedeni.

Šeststrojnega sistema so se najbolj razveselile mladinke. Toliko so že slišale o njem, da jim kar ni dal miru.

Tekmovanje! Za dvig proizvodnje! To se bo še bolj razvnelo v naslednjih dneh.

Tako bombažne tkalnice ne bodo ostale pri uspehu sobotne noči.

S sobotno reorganizacijo tkalnice pa so mojstri, njihovi pomočniki in delavke ustvarili tudi pogoje za hitro znižanje proizvodnih stroškov.

Proizvodni stroški pa se bodo še bolj znižali, ko bo reorganizirana tudi tkalnica A.

Kakšne koristi imajo delavske menze zasavskega bazena od ekonomije v Hotemežu

Namen industrijskih ekonomij, ki smo jih pričeli ustanavljati preteklo leto, je, da njimi proizvođači služijo kot dopolnilna preskrba v delavskih krajih.

Tega se ne zavedajo dovolj različni upravniški industrijskih ekonomij. Nekateri so še vedno preveč pod vplivom kapitalistične miselnosti in hočejo, da bi jim ekonomija čim več domačila.

Donosnost vrta je precejšnja. Še večjo pa hočejo doseči s pretirano visokimi cenami, po katerih prodajajo pridelke delavskim menzam v Trbovljah, Zagorju in Hrastniku ter na tržišču v teh krajih.

Razumljivo je, da s tako visokimi cenami, kakor so jih stavili za prve pridelke, ni mogoče pobijati cen na domačem trgu.

jo menzam ter industrijskim magazinom poslali 20. maja, ima še vedno ceno 18 din za kilogram. Izgovarjajo se tudi na tržne cene naših mest.

Premalo so sadili tudi ostalo zelenjavo, ki je za okusno jed potrebna. Upravniki menze zapadnega obrata mora kupovati peteršilj v Ljubljani.

Izgovori se na velike režijske stroške, kolikšni pa so ti, prav gotovo ne ve točno niti sam upravnik ekonomije. Saj pravi, da bodo šele sedaj pričeli izračunavati stroške obdelave za vsak posamezni pridelok.

Na ekonomatu uprave Zasavskih rudnikov, ki je nadrejeni forum ekonomije Hotemeže, pravijo, da so že večkrat opozorili upravnika, da naj bodo cene pridelkov zmernejše.

NAVODILA ZA SKLEPANJE POGODB O PRODAJI ŽITA

Zvezni minister za trgovino in prekomorbo je izdal na podlagi uredb o odkupu žita naslednje navodilo o sklepanju pogodb o prodaji žita v državi:

- 1. Pogodbe o prodaji žita državi lahko sklepajo kmetovalci in kmečke delovne zadruge, kakor tudi vsi drugi imetniki žita. V imenu države pa lahko kot kupci sklepajo pogodbe: državna odkupna podjetja, vse kmečke zadruge, vsi državni mlini in ostala podjetja, ki jih za to pooblasti republiško ministrstvo za trgovino in preskrbo ali izvršni odbor okrajnega ljudskega odbora.

ravnati in je odgovoren za njihovo količino in kakovost do dobave. Prodajalec je dolžan brez poprejšnjega poziva dobaviti prodane količine žita v času in v kraju, ki sta določena v pogodbi.

6. Predujem (avans) v gotovini in v bonih za nakup industrijskega blaga po nižjih enotnih cenah se daje prodajalcu takoj ob sklenitvi pogodbe.

7. Podjetja in zadruge, ki sklepajo v imenu države pogodbe o prodaji žita, morajo paziti na to, da bodo obveznosti, ki jih prodajalec prevzema s pogodbo, v sorazmerju s dejanskimi možnostmi posameznega prodajalca za dobavo žita.

8. Podjetja in zadruge, ki sklepajo pogodbe o prodaji žita, morajo voditi posebno evidenco o sklenjenih pogodbah in o izdanih predjemih v gotovini in v bonih za nakup industrijskega blaga po nižjih enotnih cenah.

3. Skupna količina žita, ki jo kmet (ali drug imetnik žita) proda državi na podlagi kontrahiranja, ne more presegati 6500 kg. To velja tudi za primer, kadar kmet (ali drug imetnik žita) sklenu več pogodb o prodaji svojega žita.

4. Pogodbe o prodaji žita se sestavljajo po obrazcu zveznega ministrstva za trgovino in preskrbo. Pogodba se sestavi v potrebnem številu izvodov, od katerih se en izvod izroči prodajalcu, en izvod si pridržijo kupci, en izvod pa se dostavi odkupnemu podjetju.

5. Prodajalec je dolžan prodane količine žita vestno čuvati, z njimi pravilno ravnati in je dolžan prodane količine žita vestno čuvati, z njimi pravilno

V sredo 2. t. m. je bil na Verdu pri Vrhniki zaključen prvi fitosanitarni tečaj za zaščito rastlin v naši državi, ki ga je organiziralo ministrstvo za kmetijstvo LRS, in ki je imel namen usposobiti tečajnike za uspešno borbo proti rastiškim boleznim in raznim škodljivcem.

Tečaj je trajal od decembra preteklega leta in je bil razdeljen na dva dela: teoretični, ki je trajal 4 mesece ter praktični, ki je trajal približno podoben mesec. Med praktičnim poukom so udeleženci tečaja sodelovali pri najrazličnej-

Za dvig kmetijske službe po okrajih

KRATKE GOSPODARSKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Kako so izpolnili setveni plan na Hrvaškem, Dne 23. maja je bil na področju vseh okrajev in mest LR Hrvaške množični pregled posejanih površin. Ugotovili so, da je izpolnjen setveni plan za jaro žito do 78,6% medtem ko so koruze posejali več kakor je bilo določeno.

V Zagrebu so zgradili največjo tramvajsko delavnico v državi. Ta delavnica je opremljena z najbolj modernimi strojnimi napravami. Po opremlitvi je najboljša v državi.

Novo norme v rudarstvu. Letos se morajo proizvodni stroški za premožni znižati za 6%. Toda precej premožnikov je še vedno, kjer so norme enake povprečnemu predvojnemu učinku rudarjev.

V tekstilnih tovarnah ustanavljajo komisije za varčevanje. Tovarniški delovni kolektivi na Hrvaškem so dosegli že maja meseca pomembne uspehe v prizadevanju, da bi čim bolj znižali proizvodne stroške.

Domače kemikalije nadomestujejo tuje izdelke. V tekstilni tovarni »Lanena industrija« so doslej uporabljali kemikalije, ki so bile izdelane v tujini. Tuje kemikalije so bile slabe in drage.

Zadruge ustanov. kmetijske strojne postaje. V osiškem okraju ustanovlja 9 kmetijskih zadrug kmetijske strojne postaje. Kmetijsko združenstvo je v tem okraju že dobro razvito.

Obnova in graditev naselij v Liki. Po programu bi bilo treba letos izgraditi 2551 hiš, obnoviti ter popraviti pa 1880. Kredit je odobren že za zgraditev 1882 popolnoma novih hiš in za popravilo 1073 poškodovanih poslopj.

Zveza borcev NOV na Ježici se pripravila na I. kongres

Ježica, 5. junija Na svojem rednem mesečnem sestanku smo člani Zveze borcev NOV pregledali storjeno delo ter si zadali naloge. Zbralo se nas je precej, starih in mladih, ki smo med borbo po svojih močeh delali za našo osvoboditev.

Uvodnim besedam predsednika je sledil referat, ki je prikazal zunanji in notranji položaj ter naše neposredne naloge. Nato se je razvila diskusija. Tovarishi so dejali, da je graditev zadružnega doma premožno uspešno, ker ni dovolj zainteresiranosti in delo ni pravilno organizirano.

Po obširni diskusiji smo si zadali naslednje naloge: V partizanskem tednu bomo organizirali predavanje o NOB ter kulturno-prosvetno prireditev; zaktivizirali bomo vse, ki so sodelovali v NOB, Pospešili bomo gradnjo zadružnega doma in ostalih gradenj ter zbrali vse razpoložljivi material in sredstva v našem okolišu.

Pred kongresom bomo napravili pri gradnji zadružnega doma 1000 prostovoljnih delovnih ur. Uredili bomo grobnico za žrtve NOB. Uvedli bomo med vsemi tekmovanjem, kdo bo največ prispeval v materialu, delu in učinku.

Da bo tekmovanje uspešno, smo izbrali komisijo, ki bo vodila in kontrolirala delo. Za uspešno delo vseh terenov smo izbrali terenske zaupnike, ki bodo

pomagali odboru Zveze borcev pri aktivizaciji članov in izvajanju nalog.

Ob zaključku sestanka nam je predsednik Zveze borcev NOB mesta Ljubljane povedal mnogo koristnega za naše nadaljnje delo. Republiškem odboru Zveze borcev NOV smo poslali resolucijo z obveznostmi.

Predkongresne obveze Zveze borcev I. rajona v Mariboru

4. t. m. so člani Zveze borcev NOV I. rajona na svojem množičnem sestanku razpravljali o predkongresnih pripravah. Po referatu o političnem položaju je tov. Črtalič govoril o pripravah Zveze za kongres. V Partizanskem tednu, ki bo od 13. do 19. t. m., bo poleg centralne prireditve vrsta prireditev po podjetjih. 13. junija bo skupni izlet k Sv. Križu in Sv. Trem kraljem. Člani bodo v tednu zbrali čim več gradiva iz dni borbe in pisali spomine. Do 10. t. m. bo Zveza sprejela v članstvo vse, ki izpolnjujejo pogoje.

Ob koncu je bila sprejeta obveza, da bo vsak član I. rajona v počastitev kongresa opravil štiri ure prostovoljnega dela. Z navdušenjem je bila sprejeta pozdravna resolucija maršalu Titu, v kateri člani obljubljajo, da bodo zastavili vse sile za izpolnitev svojih nalog.

OBSODBA TERORISTOV IN NJIHOVH PODPORNIKOV

Maribor, 6. junija. V petek je bila pred okrožnim sodiščem razprava proti trem banditom in skupino podpornikov roparsko-teroristične tolpe iz Slovenskih goric. Obtoženi Caf Milan iz Sv. Ruperta je z oroženo tolpo sodeloval pri roparskem napadu na sekretarja KO OF Jožeta Ledineka iz Ceremšaka, ki je bil ob tem napadu ubit. Z roparsko tolpo je teroriziral ljudi in v aprilu 1948 izvršil roparski napad na zadrugo v Cogetincih. Nudi Alojz iz Selc se ni odvalil pozivu za odsluženje svojega roka v JA ter se je pridružil tolpi, s katero se je nekaj časa okrog skrival. Hole Franc se je priključil bandi in z njo sodeloval pri roparskem pohodu na zadrugo v Cogetincih. Vsi trije obtoženci so priznali svojo krivdo, obtožena Caf in Nudi pa sta še izpovedala, da jima je vodja tolpe, pobegli bandit Slana, naročil, da je treba ropati in uničevati zadrug ter da se bo banda vezbala v Avstriji.

Za bando in skrivača Rurarja je med ostalimi podporniki vedel tudi kaplan iz Sp. Voličine Jeza Ludvik, a jih ni prijavil oblastem. Se več, kaplan Jeza je v letu 1946-47 večkrat obiskal na domu dezertarja Rotarja Janeza, mu pripovedoval, da bo propadla ljudska oblast ter ga odvrčal od prijave organom oblasti, češ da bo sicer doživel svečno pogubljenje v peklu. Kaplan Jeza je poskušal pred sodiščem svoje protiljudsko početje zakriti za »dolžnostjo spovedne molččnosti, končno pa je pod težo dokazov moral priznati, da bi bila njegova dolžnost prijaviti bando in dezertarja organom oblasti.

Za »izpolnjevanje verskih dolžnosti zakrita dvočlonska kaplana Jeze je privedla v zmotu tudi nekatero premalo izgrajene frontovce, ki so ob njegovi aretaciji skušali potrjevati njegovo poštenost. Vendar so slednji ob teži dokazov njegove krivde osramočeni spregledali svojo zmotu. Ta primer zgovorno priča, kako protiljudski duhovniki skušajo pred našim ljudstvom zamaskirati svoje sovražno početje, na drugi strani pa kaže primer na preslabo politizacijo članov OF, ki morajo vselej zavzeti nepomirljivo stališče do sovražnikov ljudstva.

Zagovarjali so se še Satler Franc, Satler Katarina, Zelenik Franc, Pušič Jožef, Silc Feliks, Beloglavc Henrik, Breznik Vincenc, Breznik Rozalija in Rojko Alojz iz raznih krajev v Slovenskih goric, ki so dajali zavetje in hrano bandi ter jim poročali o kretanju naših varnostnih organov. Značilno za te podpornike tolpe je, da so domala vsi takšni močetei in sovražniki ljudstva ter je vprav zato banda pri njih iskala zaslombe.

Sodišče je izreklo ostro kazni. Obsojeni so bili: Caf Milan na kazni smrti z ustrelitvijo in trajno izgubo državljanških pravic; Nudi Alojz na dosmrtni odzvem prostosti s prislilnim delom ter trajno izgubo državljanških pravic in Hole Franc na 20 let odzve-ma prostosti s prislilnim delom, Jeza Ludvik pa na 7 let odzve-ma prostosti s prislilnim delom in 3 leta izgube državljanških pravic. Ostali obtoženci so bili obsojeni na zaporne kazni s prislilnim delom in izgubo državljanških pravic v dobi od 3 do 15 let ter na zablenu premoženja. B. H.

BIBLIOGRAFIJA

Objavlja Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani

Maj 1948

I. PERIODIKA (novosti)

- 3. Ljubljana-Jesenice, Gorica-Selana, Prevalca-Aldoviška, Gorica-Nova Gorica-Volča Draga, Ljubljana-Kamnik-mesto, Kranj-Trzin, Jesenice-Rateče, 90 str.
4. Ljubljana-Vrhnika trg, Sentpetar na Krasn-Brijeka, Divača-Pala, Kanfanar-Rovinj, 48 str.
5. Karlovac-Ljubljana-Zalag, Grosuplje-Kobeve, Sevnica-Trebnje na Dolenjskem, Novo mesto-Straža-Topolce, 46 str.
6. Pragersko-Murakeresztúr, Ormož-Murska Sobota-Hodos, Ljutomer-Gornja Radgona, Zabok-Grobelno-Celje, Poljčane-Zreče, Črešnjevec-Slov. Bistrica, 47 str.

Geografski vestnik. Časopis za geografijo in sorodne vede. S sodelovanjem Svetovnega inštituta uredil Anton Melik. Lj. Geografsko društvo. (T. B. nasl.) 1948. XIX zv. 1-4, 178+ (I) str. V. 89.

Gospodarstvo. Časopis za trgovino, industrijo, obrt in finance. Tret. II. št. 10-19. Letopis ljubljanske škočije za leto 1947. Lj. Škočijski ordinarijat. Tiplkon 1948. 21 strani 49.

Naš papirničar. Mesečno obratno in sindikalno glasilo papirnice Veveč-Goričane-Količevce. Vevče, I. št. 1.

Putnikov vozni red. Ekspres. Lj. Filiala »Putnik«. T. LdP. Velja od 9. maja 1948. 96 str. 169. Polletna izdaja.

Sematizem lantvanske škočije za leto 1948. Mb. Škočijska pisarna. MDT 1948. 48 str. 89.

Vozni red JDZ. Lj. Glavna direkcija za eksploatacijo železnice. (Razne tiskarne). Velja od 9. maja 1948. 89.

- 1. Zagreb gl. kol. - Opdne Polje, Zagreb gl. kol. - Zaprtešič, 113 str.
2. Zidani most-Spielfeld Strass (Spilje). Trikot-Maribor, Maribor-Bleiburg (Pilberk), Celje-Dravograd, 88 str.

II. KNJIGE

- Andersen Nexš Martin: V božji deželi. Roman. (Prevedel Janex Žagar.) Lj. SKZ. (T. Spor) 1948. 294 + (I) str. 89.
Andrić Ivo: Most na Drini. Višegradska kronika. (Prevedel Tone Potokar.) Lj. SKZ. (Mbt) 1948. 326 + (I) str. 89. (S slovarčkom turških besed in provincializmov ter avtorjevim življenjepisom Ferda Godine.)
Arkin E. A.: Razdobja življenja. [2. izd.] Lj. (Glavni odbor AFZ Slovenije T. B. nasl.) 1948. 40 str. 89.
Bevk Franc: Tonček. Povest. (Ilustriral Riko Debenjak. Opremil Janex Trpin.) Lj. Mladinska knjiga. (T. Spor) 1948. 171 + (I) str. M. 89.
Cvetko Vladimir, Jože Kroflič, Radoslav Tomušič: Težki časi. Celje. MD 1948. 164 + (IV) str. 89. (Zadružna knjižna izdaja. I. poslovnega letnika 11.) Vsebinski: Vlad. Cvetko: Po gozdovih in gorah. - Jože Kroflič: Na razpotju. - Radoslav Tomažič: Morišče Mauthausen.
Čoplj Brenko: Sveti osel in druge povesti. (Poslovenil Davorin Ravljen.) Lj. SKZ. (Triglavska T) 1948. 94 str. M. 89. (Z avtorjevim življenjepisom. - Mala knjižnica 12-13.)
Bohovec Edvin: Poslovna korespondenca. [Lj. DZS. (Mbt) 1948.] 64 str. V. 89.
Drev Ivan: Tati. Dramska kronika v petih dejanjih. Celje. MD (1948). 84 str. M. 89. (Zadružna knjižna izdaja. dramska knjižnica 7.)
Engels Friedrich: Vloga dela pri preobrazbi opice v človeka. (Prevedel N. S.) Lj. CZ. (T. LdP) 1948. 20 + (IV) str. 89. (Mala knjižnica marksizma-leninizma.)
Gorki Maksim: Mati. Roman v dveh delih. (Poslovenil Vladimir Levstik.) Lj. CZ. (MT v Celju) 1948. 399 str. 89.
Hafer-Ravbehar: Sola za elektrovalice. Lj. Ministrstvo za industrijo in rudarstvo LRS. (GT v Kranju) 1948. 126 + (I) str. s slikami. 89.
Hudales Zoran: Korak s poti. Celje. MD (1948). 86 + (I) str. M. 89. (Zadružna knjižna izdaja. dramska knjižnica 6.)

- Inečić Anton: Matilnica. Igra v treh dejanjih. - Lovričev venec. Vesela anekdota. Celje. MD (1948). 112 str. M. 89. (Zadružna knjižna izdaja, dramska knjižnica 8.)
Kardelj Edvard: Pripombe o nekaterih vprašanih mednarodnega razvoja. Lj. SKZ. (LjT) 1948. 44 str. M. 89. (Mala politična knjižnica 1.)
Kataložni iskrovin Državne založbe Slovenije. (Lj.) [DZS. (Prvt) 1948. 88 str. 89.
Kocelj R.: Letalsko modelarstvo za začetnike. Tehnika: Les - polkator. [Lj.] (V redakciji komisije »Tehnika in šport«. Mladinska knjiga. T. LdP) [1949]. 20 str. M. 89. (Mali pionirski modeli MP-1 - MP-12 za nižjo skupino pionirjev.)
Vasbina I.: Uvodna beseda z opisi. - 2. 12 nortov za modele.
Korošec Viktor: Rimsko obligacijsko pravo. I. (Pravna fakulteta. Kamniška T v Kamniku) 1948. XII + 189 + (I) str. V. 89. I. del.
Kosmač France: Partizanske zgodbe. (Z originalnimi risbami opremil Vladimir Laškovič.) Lj. (Mladinska knjiga. T. Spor) 1948. 93 + (I) str. 89.
Kosmičnik E. A.: Zgodovina srednjega veka. (Historija srednjih vekov.) Pod redakcijo E. A. Kosmičnika. 2. popr. izd. Lj. DZS. (Triglavska T) 1948. 296 str. 89.
Kovpak Sidor: Argenovost. Od Putelja do Karpatov. (Prevedel Košnik Mirko.) Lj. Sindikalna založba »Delavske enotnosti. (Triglavska T) 1948. 164 str. s slikami. 89.
Kuznetsov V. V.: O nalogah sindikalnih organizacij v pogledu izpolnitve petletnega plana obnove in razvoja narodnega gospodarstva ZSSR v letih 1946-1950. Referat na XV. plenumu VCSPS 10. aprila 1946. Sklep XV. plenuma VCSPS a dne 12. aprila 1946. [Lj.] Sindikalna založba »Delavske enotnosti. (GT v Kranju) 1948. 83 str. 89. (Sindikalna knjižnica 4.)
Lenin Vladimiriljiljič: Imperializem in razkol v socializmu. (Prevedel Cene Logar.) Lj. CZ. (T. LdP) 1948. 21 + (III) str. 89. (Mala knjižnica marksizma-leninizma.)
Lenin Vladimiriljiljič: O državi. (Prevedel J. P.) Lj. CZ. (T. LdP) 1948. 25 + (III) str. 89. (Mala knjižnica marksizma-leninizma.)
Lenin Vladimiriljiljič: O Marksu in marksizmu. (Prevedel Cene Logar.) Lj. CZ. (T. LdP) 1948. 71 + (III) str. 89. (Mala knjižnica marksizma-leninizma.)
Lenin Vladimiriljiljič: O zadrugištvu. - Poročilo o delu na vasi. (Prevedel I. T.) Lj. CZ. (T. LdP) 1948. 43 str. 89. (Mala knjižnica marksizma-leninizma.)
Levstik Fran: Zbrano delo. (Uredil in z opombami opremil Anton Stodjak. Lj.) DZS. (Triglavska T) 1948. 89. (Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev.)
Prva knjiga pesmi 1854. Tonine pesmi. Franične pesmi. Prvi časi. Dodatek. 571 + (I) str.
Ljubljana na prostovoljnem delu 1947. (Lj. Mestni odbor OF. Uredil uredniški odbor. T. LdP 1948. (XLIII) str. fotografij z besedilom. 207+255 mm.)
London Jack: Ljubezen do življenja. - Članek. (Prevedel Janex Grandšnik.) [Zivljenjske avtorja napisal Božidar Borko.] Lj. SKZ. (Triglavska T) 1948. 64 str. M. 89. (Mala knjižnica 17.)
Lovrak Matej: Vlak v metežu. (Vlak v aniziju.) (Dijeca velikog sela.) (Poslovenil Josip Ribičič.) Ilustriral Vinko Gliha. Lj. Mladinska knjiga. (T. B. nasl.) 1948. 117 + (I) str. 89.
(Nadaljevanje sledi)

FIZKULTURA

Velikemu nastopu fizikulturnikov Ljubljane je prisostvovalo 12.000 ljudi

Ljubljana, 6. junija. Danes popoldne je bil na letnem telovadišču v Tivoliju največji nastop fizikulturnikov Ljubljane in okolice po osvoboditvi. Slovesno okrašen telovadišče je napolnilo 12.000 glava množica. Nasproti častne tribune, v kateri so bili predsednik FZS minister Zoran Polič, predsednik komisija za fizikulturo pri vladi LRS dr. Danilo Dungan, zastopniki JA in množičnih organizacij, so visele velike slike maršala in tov. Mihe Marinka.

Točno ob 15 so vkorakali na telovadišče ob igranju godbe JA nastopajoči fizikulturniki in fizikulturnice od pionirjev do članov s fizikulturnimi prapori ter državnimi in nacionalnimi zastavami na čelu. V defileju so korakali tudi lahkoatletci in najboljši orodni telovadci v državi ter četa JA, katere mimohod so gledalci še posebno navdušeno pozdravili.

Po končanem defileju se je začel nastop. Najprej so nastopili najmlajši pionirji, ki so med preprostimi, toda živahnimi vajami zaplesali in zapeli Titovo kolo. Za njimi so prikorakali starejši pionirji in prikazali lepo sestavljeno vaje s palicami. Tem so sledile vaje pionirk v obročih. Pionirke so jih izvajale skladno, čeprav so se iz vrst formirale v kvadrate in iz teh razšle v razna postrojenja. V četrti točki so nastopili mladinci s prostimi vajami dr. Murnika, za njimi pa mladunkice z vajami s kiji. Te vaje so bile ene najlepših: vsebovale so težke gibe, ki jih posameznice še niso popolnoma obvladale.

Sedma točka. — Mladinci so pritekli z ene, mladinke pa z druge strani igrišča. Tu so se njih vrste pomešale in se razmahnile po vsem prostoru: začele so se raznoterosti. Medtem ko

so mladinci preskakovali drug drugega, so mladinke tekale štafeto; vse je bilo v neprestanem živobarvnem gibanju.

V orodni telovadbi so nastopile vrste ljubljanskih društev. Eni so skakali čez konja (fizikulturnice čez kozo), a drugi so na blazinah skakali premete, salte itd. Nato se je začel športni program, in sicer balkanska štafeta 800x400x200x100, v kateri so tekli lahkoatletci Enotnosti. Rezultati: 1. štafeta v postavi Komarnovak-Rožman-Kolenc 3:45,4 min.; 2. Koutar-Oberšek-Ognjanović-Levstik 3:45,6; 3. Bardutski-Olivieri-Dolenc-Span 3:45,8. Že sami rezultati pričajo o ostri borbi.

Po kratkem odmoru so sledile praške vaje, katere je občinstvo spremljalo z veliko pažljivostjo posebno še zato, ker jih je videlo prvič. Mnogo je pričakovalo od njih in ni se razočaralo. Vaje so res reprezentativne, mojstrsko sestavljene, polne fines v dinamičnem gibanju in simbolične. Fizikulturniki bodo morali izvedbo teh vaj še izpopolniti. V zadnji točki so nastopili z vajami Bratstvo-edinostvo fizikulturniki ljubljanske okolice. Pestre vaje so izvajali lepo in skladno. Nastop se je zaključil z veličastno sliko: petokraka zvezda, katero so formirali fizikulturniki. Sredi nje fizikulturniki, ki so izvajali vaje, a izven nje četa JA. Ta simbol je predstavljal našo državo, v kateri ljudje v miru obnavljajo in grade, saj čuva njih domovino slavna Jugoslovanska armada. Višek scene je bil trenutek, ko so borci JA izstrelili salvo, sredi petokrake pa se je dvigala živa piramida z vihrajočo državno zastavo.

Nastop je povsem uspel, za kar gre zahvala predvsem marljivim fizikulturnim učiteljem in discipliniranim fizikulturnikom. Posameznim hibam je krivo predvsem slabo vreme, ki je oviralo priprave. Skoro vse vaje so sestavili mladi fizikulturni učitelji.

Kolesarske dirke v Podutiku Med seniorji je zmagal Abulnar

Danes so kolesarji na krožni kolesarski progi v Podutiku vozili v štirih ekupinah: turisti, novinci, juniorji in seniorji. Startalo je 25 kolesarjev. Rezultati so bili naslednji: novinci 8 km: 1. Rozina (Triglav) 14,4; 2. Brčon (Krim) 14,51; 3. Kastelic (Zelezničar) 15,14. — Turisti 16 km: 1. Vidali 33,53. Juniorji 32 km: 1. Vidali (Zelezničar) 1:02,11; 2. Gorše (Krim) 1:02,32. Seniorji 64 km: 1. Abulnar Franc (Zel) 2:04,5; 2. Usor (Krim) 2:04,6; 3. Valant (Gregorčič) 2:06; 4. Sosič (Sežana) 2:06,48; 5. Bukvič (Gregorčič) 2:08,35.

Mednarodni teniški turnir v Bruslju

Pariz, 6. junija. V četrtfinalu mednarodnega teniškega turnirja v Bruslju je francoski par Thomas-Abedeslam premagal jugoslovanskega par Mitjič-Palada s 6:4, 6:3 in 6:4. Drugi izidi so naslednji: Parker-Patty (ZDA) : Černik-Zabrodsky (CSR) 6:4, 6:2 in 7:5. Cuccelli-Del Bello (Italija) : Misera-Sawney (Indija) 6:2, 6:2 in 7:5.

V četrtfinalu mešanih parov sta Premsa (ZDA) in Mitjič (Jugoslavija) premagala par Hermenz-Brichand (Belgija) s 6:1 in 6:3.

Skupni trening nogometašev, iz katerih bo sestavljena reprezentanca FLRJ

Pod vodstvom dr. Ratka Veličiča, Milorada Arsenjeviča, Aleksandra Tirmaniča ter trenerjev Ljubše Bročiča in Spizta se je pričel večeraj na Paliču pri Subotici skupni trening naših najboljših nogometašev, na katerem sodelujejo: Čajkovski II., Kgejian, Wöfl, Cimermančič, Jasbinšek, Benko in Horvat I. (Dinamo); Soštarič, Brozović, Lazarevič, Bobek, Jezerk, Strnad, Čajkovski I., Jovanović, Alanacković, Jakovčič, Senčar in Mihajlovič (Partizan); Lovrič, Mrkušić, Milič, Stančević, Petrovič, Dijač in Tomašević (Crvena zvezda); Žmara in Ožegović (Lokomotiva); Vuksa (Hajduk); Kopilović, Takač in Palfi (Spartak); Milovanov (Sloga); Sandić (Metalac) in Dvornič (Dinamo).

51,7; 1500 m: Košuta 4:11,0; daljina: Urbich 6,51 m; štafeta 4x100 m: Mladost 44,7.

Zenske: bomba; Borovec 88,73 m; daljina: Dujmušič 4,92 m; kroglja: Tučan 9,87 m; 100 m: Butja 13,1; 800 m: Merhar 2:36,4.

Prvenstvo Hrvatske v lahki atletiki

Zagreb 6. junija. Večeraj se je na igrišču Zagreba pričelo prvenstvo LR Hrvatske v lahki atletiki. V tekmovanju sodeluje 150 tekmovalcev iz vseh krajev Hrvatske. Prvaki v posameznih disciplinah so: moški: 110 zapreke: Srp 15,4; kroglja: Sarčević 13,53 metr.; višina: Žerkov 175 cm; 10000 m: Krajcar 34:32,2; 100 m: Vicojanič 11,2; kopje: Marčelja 59,33 m; 400 m: Bulič

Lahkoatletski dvboj Praga : Beograd

Praga 6. junija. Večeraj se je tukaj pričel pred 10.000 gledalci lahkoatletski dvboj med mestnima reprezentancama Praga in Beograda. Po pozdravnih vodstev obeh reprezentanc se je pričelo tekmovanje, ki je prineslo naslednje rezultate: 110 zapreke: 1. Snajder (P) 15,5; 2. Hatibi (B) 15,7; 3. Rebula (B) 16,1; 4. Huzlik (P) 16,2. Skok ob palici: 1. Krejcar 382 cm; 2. Samardžić (B) 370 cm; 3. Novolny (P) 350 cm; 4. Dušanović (B) 330 cm. 100 m: 1. Laznička 10,9; 2. Paraček 11,0; 3. Stevanović (B) 11,1; 4. Po-

pov (B) 11,4. 400 m: 1. Sebolović (B) 50,1; 2. Račić (B) 51,0; 3. Ogona 51,4; 4. Smetana 51,7. 1500 m: 1. Cevona (P) 3:56,6; 2. Segedin (B) 4:09,8; 3. Fučekovski 4:10,0; 4. Stritof (B) 4:12,6. Disk: 1. Žerjal (B) 46,25 m; 2. Knotek (P) 43,58; 3. Kypka (P) 42,10 m; 4. Rebula (B) 40 m. Kroglja: 1. Kalina (P) 14,69 m; 2. Jevtović (B) 14,30 m; 3. Rigl (P) 13,88 m; 4. Skoko (B) 13,57 m. 30 km: 1. Mihalič (B) 32:12,2; 2. Diringler (P) 32:17,3; 3. Novak (P) 34:42,0; 4. Bašić (B) 34:00,0. Štafeta 4x100 m: 1. Praga 43,1; 2. Beograd 44,2.

Poziv upnikom in dolžnikom.

Pozivajo se upniki in dolžniki nacionaliziranega podjetja »AVTOBUS« Franc Rojina, izdelovanje karoserij, Ljubljana, Vodnikova 89, da prijavijo svoje terjatve, oziroma poravnajo svoje obveznosti do tega podjetja najpozneje do 30. junija 1948 na naslov »Delegat nacionaliziranega podjetja Franc Rojina, Ljubljana, Vodnikova štev. 89.«

Kupimo stare sode od olja

200 literske, in kozarce za vlaganje. »SADJE — ZELENJAVA« Ljubljana, Dolničarjeva 4.

Kupimo osebne in poltovorne avtomobile

v zelo dobrem stanju, brusilno napravo in kompletno varilno napravo. PODJETJE ZA RAZDELJEVANJE FILMOV, Ljubljana, Komenskega 17.

RAZPIS Industrijsko kovinarska šola »Plamen« v Kropi

bo v času od 1. do 15. junija 1948 vpisala v I. letnik večje število učencev. Mladenci, ne starejši od 16 let in ne mlajši od 14 let, ki imajo veselje do orodnega ključavnarstva, strojnega ključavnarstva, strugarstva, umetnega kovaštva naj v navedenem času naredi prošnje na upravo te šole. Šolska izobrazba: 1 ali 2 gimnaziji ali vsaj z dobrim uspehom dovršena višja ljudska šola. Prošnji naj priložijo svoj življenjepis, to je podatke rojstva, pristojnosti, šolske izobrazbe in opis, za kakšen poklic bi se odločili. — Učenci prejmejo štipendijo. Vse stroške šolanja, ki traja 3 leta, krije uprava. — Učenci izven kraja Kropa se sprejmejo na hrano in stanovanje v internatu. Uprava industrijsko kovinarske šole.

Poziv upnikom in dolžnikom

Nacionalizirano podjetje »Kremenica« Krmelj na Dolenjskem — A. Kos poziva vse upnike, da do 20. junija t. l. prijavijo svoje terjatve, dolžnike pa, da do tega dne poravnajo svoje dolgove. DELEGAT.

OBVESTILA

DNEVNE VESTI

ROOF rajona II. (Bežigrad-Siška) obvešča, da odpade predavanje tov. Franca Klomova-Ziga, sklicano za ponedeljek ob 20. Mednarodna veslaška tekmovanja so bodo vršila v Beogradu. V primeru zadostnih prijav bo PUTNIK organiziral poseben vlak. Vsa podrobna pojasnila dajejo vse poslovalnice PUTNK-a v Sloveniji, ki sprejemajo tudi prijave. Pofovanje po Jadranu s »Partizanko«. Putnik organizira konec junija dvoje pofovanj z našo luksuzno prekomorsko ladjo »Partizanka«. Prvo pofovanje bo 18. junija iz Splita v Reko, drugo pa 26. junija z Reke v Dubrovnik. Prvo pofovanje bo trajalo 3 dni, skupaj z vožnjo na vlnaku, drugo pa 4 dni. Našim ljudem je s tem dana edinstvena prilika, da potujejo z eno najmodernejših ladij na svetu, obenem pa spoznajo lepote naše jadranske obale. Točnejša pojasnila dajejo vse poslovalnice Putnika, prijave pa sprejemajo poslovalnice v Ljubljani, Mariboru, Celju in Kranju.

Kupimo prmož in razno drugo orodje za mehanično delavnico

Uprava »Ljudske pravice« Ljubljana, Kopitarjeva 2.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje DNEVNI SPORED ZA PONEDE. 7. VI. 6.00 Pregled dnevnega sporeda in jutranja telovadba, nato poročila in jutranji spored — 7.00 Radijski koledar, iz današnjih časopisov, objave — 7.30 Igrajo slavni virtuozi — 7.50 Napoved časa in poročila — 7.4 Poskočna narodna glasba — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Zabavna glasba, mali ogledi in objave — 13.00 Iz violinskih in klavirskih koncertov — 13.30 Fizikulturni pregled — 13.45 Igra Mallorkester Radia Ljubljana — 14.15 Igrajo godalni orkestri — 14.30 Napoved časa in poročila, ter objava večernega sporeda — 14.45 Slovenske narodne peje Tone Kozlovčar, spremlja A. Stanko — 15.00 Veštra baladna melodija — 15.30 Gospodarsko predavanje — 15.45 Peje zbor bolgarske armade — 19.00 Radijski dnevnik — 19.10 Igra saksofonist Srečko Dražič, pri klavirju Bojan Adamič — 19.20 Napoved časa in poročila — 19.30 Zabavna glasba, mali ogledi in objave — 20.00 Sabovska ura — 20.15 Peje zbor tehniške srednje šole v Ljubljani p. v. dirigenta Draga Korosča (Oddaja ob 60 letnici Tehniške srednje šole v Ljubljani) — 20.45 Četrt ure virtuozne solistne glasbe — 21.00 Prmož Trubar: Utemeljitelj slovenske književnosti — 21.20 Lahki večerni spored — 22.00 Prenos poročil Zvezne postaje Beograd — 22.15 Glasbena medigra — 22.20 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ (84. lekcija) — 22.30 Nočni koncert pianistke Stanke Botovič iz Beograda.

PRESKRBA

SVEŽE MORSKE RIBE bodo danes naprodaj v mestni ribarnici na Pogacarjevem trgu.

KONGERTI

Kompozitelski večer slušateljev Akademije za glasbo, razred prof. Škerjanca, bo imel jutri tri krstno izvedbe naših mladih talentov: Lajovic, Lovca in Mizerita. Njih se pridružuje Matičič s svojimi klavirskimi preludiji, ki so bili pravkar izjavani. Večer bo v vsakem pogledu izredno zanimiv. Sprejdi: Knjižarna muzikalij. Opozarjamo na nocojšnji koncert na dveh klavirjih ob 20. uri v Filharmoniji. Skladbe Mozarta, Rahmaminova, Tareghija in Saint-Saens izvajata odlična pianista Milica Moš in Ciril Lihar iz Beograda. Koncert bo izredno umetniški dogodek. Vstopnice: Knjižarna muzikalij.

OBVESTILO

V ponedeljek 7. junija 1948. ob 3 pop. bo sestanek raznašalcev v dvorani Deblavskega doma.

GLEDALISCE

SLOVENSKA NARODNA GLEDALISCA DRAMA — LJUBLJANA Ponedeljek, 7. ob 20: Kozak: »Vida Gramtova«. Red Ponedeljek. OPERA — LJUBLJANA Torex, 8. ob 20: Baletni večer: Dvofak-Mlakar: »Čekin ali gosli«. Kozina-Mlakar: Diphthong. Red Torex. DRAMA — MARIBOR Sreda, 9. junija ob 20: Goldoni: »Krmarica Mirandolina«. Za sindikate. Vstopnice v prodaji tudi za ostalo občinstvo. Sobota, 12. junija ob 20: Goldoni: »Krmarica Mirandolina«. Gostovanje v MeMel. OPERA — MARIBOR Torex, 8. junija ob 15: Puccini: »La Boheme«. Red LMS-2. LJUDSKO GLEDALISCE CELJE Sreda, 9. junija ob 19.30: Zizek: »Miklova Zala«.

MALI OGLASI

IZGUBLJENO industrijsko nakaznico št. 091778 na ime Kajtavozil Small proglasim za neveljavno. 2067 PREKLIČUJEM izkaznice: osebno št. 234 OF št. 79996, LMS št. 72637 — vse na ime Kogovšek Angela, Blekova vas 9, Logatec. PREKLIČUJEM izgubljeno izkaznico za kolo št. 645657 na ime Lapuh Vinko, Sv. Lenart št. 36, KLO Brežice. 2070 RAZVELJAVLJAM OF izkaznico št. 91787 na ime Bedina Marija, Pot na kolodvor, Kranj. 778

Ne pozabi, da bo žrebanje

I. razreda 9. kola Drž. razredne loterije 7. junija 1948 SE VEDNO SI LAHKO NABAVIS SRECKE Premija bo 200.000 din vrednosti vseh dobikov pa 1.371.000 din Srečke I. razreda dobiš v naših prodajalnah in pri podprodajalcih osebno, ali pa piši na naslov: Kolektura srečk za Slovenijo, Ljubljana, Tavčarjeva 5 in Kranj, Titov trg 8. — Cena srečk: četrtinska 50 din, polovična 100 din, cela 200 din. — Obenem obveščamo vse igralce, da bo žrebanje III. razreda v Ljubljani

RAZPIS NATEČAJA ZA SCENARIJ UMETNIŠKEGA FILMA

Komisija za kinematografijo pri vladi LRS razpisuje načrtaj za scenarij celovečernega umetniškega filma. Za scenarijsko obdelavo prihaja v prvi vrsti v poštev četvero snovi: 1. za umetniški film iz življenja naše vasi po osvoboditvi, 2. za umetniški film o borbi Ljubljane v letu 1941, 3. za umetniški film o gradnji Nove Gorice, 4. za filmsko glasbeno komedijo. Pisatelji se lahko po svoji uvidevnosti odločijo tudi za kako drugo snov, ki se jim zdi primerna. Za natečaj prihajajo v poštev bodisi že izdelani scenariji, bodisi osnutki zgodb, ki pa ne smejo obsegati manj od desetih tipkanih strani. Take scenariji oziroma osnutke je treba predložiti najkasneje do vstetega 1. novembra 1948 v dvanajstih tipkanih izvodih; v zaprti kuverti, opremljeni z geslom, je treba priložiti ime in naslov pisca. Umetniški svet pri Komisiji za kinematografijo bo najboljšim osnutkom oziroma scenarijem podelil 6 nagrad, in sicer: 1. nagrada din 20.000.— 2. nagrada din 15.000.— 3. nagrada din 10.000.— in tri nagrade po din 5.000.— Scenariji, ki bodo prišli v poštev za snemanje, bodo odkupljeni in bodo honorirani po kvaliteti z zneskom od 60.000 do 100.000 dinarjev. Podrobnejša pojasnila in navodila za pisanje scenarijev dobe lahko pisatelji pri Komisiji za kinematografijo, Ljubljana, Dalmatinova 5.

POZIV UPNIKOM IN DOLŽNIKOM!

Podjetje »NOVOBOR«, splošna industrijska d. d., Novo mesto, Proštijska 1 je prešlo v last splošnega ljudskega premoženja, ki ga upravljajo Državne elektrarne Slovenije. — Pozivamo vse upnike podjetja, da prijavijo svoje terjatve najkasneje do 20. junija 1948, vse dolžnike pa, da do istega roka, ogibom prisilne izterjatve, izpolnijo svoje obveznosti do podjetja. Tretje osebe, ki so morda izročile podjetju v popravilo kake predmete ali so sicer upravičene iz drugih razlogov zahtevati od podjetja izročitev kakih predmetov, naj istotako do gornjega roka predmete dvignejo, odnosno s predložitvijo verodostojnih listin prijavijo svoje pravice. Poznejše reklamacije bodo upošteevane samo v izjemnih primerih, sicer pa bodo morali upravičenci svoje pravice uveljavljati rednim sodnim putem. Prijave naj se naslovijo na podpisano direkcijo.

DES — DIREKCIJA NOVOMEŠKO OKROŽJE

Novo mesto, Ljubljanska 1-I. Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik Dušan Bole. — Naslov uredništva v Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. — Telefon naročniškega oddelka 30-30. — Telefon oglasnega oddelka 36-85. — Štev. ček. rač. 6-90601-0.

Spartak : Enotnost 4 : 1

Ljubljana, 6. junija. Ker zaradi neznanih vzrokov moštvo Ponziane danes ni prispelo v Ljubljano na odigranje prvenstvene tekme s Spartakom iz Subotice, je bila odigrana prijateljska tekma med Spartakom in Enotnostjo iz Ljubljane. Tekma je bila nezanimiva in se je končala z zmago Spartaka z rezultatom 4:1 (2:1). Gole so zabili za Spartak Gemberi dva ter Palfi in Glončak po enega, za Enotnost pa je zabil Hacler častni gol. Moštvi sta nastopila je Gvardijančič iz Ljubljane.

Nogomet

Mladinsko prvenstvo Slovenije: Enotnost : Zelezničar (Mb.) 3:1 (2:0). Budimpešta — Madžarska : Rumunija 9:0. Solija — Zagreb : Solija 2:0 (1:0). Waterpolo Zagreb — Split : Bratislava 11:0. Rokomet Zagreb — Zagreb : Vasas 10:3. Beograd — Srečanje v boks med Rumunijo in Jugoslavijo je preloženo na današnji dan.

KINO

LJUBLJANA: UNION: Sovjetski film »Nasredia v Buhari«. Predstava samo ob 16.15. uri. — MOSKVA: Sovjetski film »Dnevi in noči«. tednik. — SLOGA: Sovjetski film »Suvorov«. tednik. — Predstave v obeh kinematografih ob 16.15, 18.15, in 20.15. uri. — LETNI KINO »TIVOLI«: Sovjetski film »Pastir in pastirica«. tednik. — Predstava ob 20.30. uri. — KODELJEVO: Sovjetski film »Moje univerze«. tednik. — Predstava ob 20. uri. — SIBKA: Ameriški film »Veliki diktator«. — Predstava ob 20. uri. MARIBOR: ESPLANADE: Sovjetski film »Četrti podmornec«. tednik. — GRAJSKI: Sovjetska filmska pravljica »Čarobno zrnce«. tednik. — MARIBOR, LETNI: Sovjetski film »Admiral Nahimov«. tednik. CELJE: METROPOL: Sovjetski film »Med ljudmi«. tednik. — DOM: Sovjetski film »Aleksander Parhomenko«. tednik. KAMNIK: Sovjetski film »Naše srce«. tednik.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

Oddelek za inozemske knjige — Ljubljana je prevzela glavno skladišče vseh knjižnih izdaj Medicinske knjige iz Beograda. Vse odjemalce prosimo, naj se obračajo s svojimi naročili na naš naslov. Knjižarne dobe redni knjigotrški popust. Državna založba Slovenije — oddelek za inozemske knjige, Ljubljana, Kongresni trg 19, tel. št. 37-29

RAZPIS

NIZJA INDUSTRIJSKA KOVINARSKA ŠOLA MARIBORSKE LITARNE V MARIBORU bo v času od 15. do 30. junija in od 10. do 20. avgusta 1948 vpisala v prvi letnik te šole večje število učencev. Mladenci, ne starejši od 16 let in ne mlajši od 14 let, ki imajo veselje do orodnega ključavnarstva — strojnega ključavnarstva — strugarstva — livarstva — elektromonterstva in mizarstva (modelno mizarstvo) naj se v navedenem času javijo v upravi te šole v spremstvu staršev ali skrbnika S seboj naj prinesejo zadnje šolsko spričevalo in državljansko izkaznico, ali kak drug dokument, ki dokazuje domovinsko pripadnost. Šolska izobrazba: 1 ali dve leti gimnazije, ali vsaj z dobrim uspehom dovršena višja ljudska šola. Sprejemni izpiti bodo 30. junija in 20. avgusta za drugi rok vpisa. — Učenci prejmejo štipendijo. Vse stroške šolanja, ki traja tri leta, krije uprava. Učenci izven Maribora bodo imeli stanovanje in hrano v internatu. Referat za strokovno šolstvo